

## POSTANOWIENIE

Dnia 24 października 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Owczarek

w sprawie z wniosku M.P.  
przy uczestnictwie P. Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w T.  
o ustanowienie służebności przesyłu,  
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 24 października 2019 r.,  
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawczynie  
od postanowienia Sądu Okręgowego w Ł.  
z dnia 18 grudnia 2018 r., sygn. akt III Ca (...),

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.**

### UZASADNIENIE

Wnioskodawczynie M.P. złożyła skargę kasacyjną od postanowienia Sądu Okręgowego w Ł. z dnia 18 grudnia 2018 r., oddalającego apelację wnioskodawczynie oraz uczestnika postępowania – P. sp. z o.o. z siedzibą w T. od postanowienia Sądu Rejonowego w Ł. z dnia 8 maja 2018 r., którym ustanowiono na rzecz uczestnika służebność przesyłu na nieruchomości wnioskodawczynie za wynagrodzeniem w wysokości 22 016 zł.

Sąd Najwyższy, oceniając - na podstawie art. 398<sup>9</sup> § 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. - skargę kasacyjną z punktu widzenia podstaw przyjęcia jej do rozpoznania, zważył:

Ustawodawca, wprowadzając skargę kasacyjną jako nadzwyczajny środek prawny służący od prawomocnych orzeczeń, podkreślił, że jej celem jest ochrona interesu publicznego polegającego na ujednoliceniu orzecznictwa sądów

i rozwoju judykatury. Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia. Jego rolą nie jest korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa, nawet gdyby one rzeczywiście wystąpiły. Ocena podstaw przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania następuje w ramach tzw. przedsądu. Sąd Najwyższy bada, czy wskazano i należycie umotywowano przyczyny powołane w art. 398<sup>9</sup> § 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., tj. czy występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub oczywista zasadność skargi kasacyjnej i przyjmuje ją do rozpoznania, jeżeli zachodzi przynajmniej jedna z nich.

Skarżąca wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania oparła na przyczynie wskazanej w art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 4 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego, dla skutecznego powołania takiej przyczyny konieczne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego mającej charakter oczywisty, widoczny *prima facie* przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej. Musi być zatem oczywiste, że ma miejsce kwalifikowana postać naruszenia prawa, w stopniu nakazującym uwzględnienie skargi. Nie wystarcza naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz jego wynik polegający na wydaniu oczywiście nieprawidłowego orzeczenia w sprawie. Skarżący powinien nie tylko przywołać konkretne przepisy prawa, którym - jego zdaniem - Sąd drugiej instancji uchybił, ale także przytoczyć odpowiednią jurydyczną argumentację odnoszącą się do oczywistości ich naruszenia. Wnioskodawczyni podniosła, że skarga jest oczywiście uzasadniona, ponieważ: (1) Sąd Okręgowy błędnie przyjął, że działka ma wyłącznie rolny charakter, (2) bezpodstawnie przyjął, że strefa kontrolowana nie jest pasem służebności przesyłu, (3) sądy obu instancji nie wyłączyły z czynności w sprawie jednego z biegłych, tj. W.T., byłego dyrektora uczestnika, (4) sądy obu instancji obciążyły wnioskodawczynię kosztami procesu, mimo wygrania sprawy w całości. Żadne z tych nie odpowiada powyższym wymaganiom i nie uzasadnia przyjęcia skargi.

Co do błędnego oznaczenia charakteru nieruchomości przypomnieć należy, że zgodnie z art. 398<sup>3</sup> § 3 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. podstawą skargi kasacyjnej, a tym samym i wniosku o jej przyjęcie nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów. Niezależnie od tego z dokumentów zgromadzonych w sprawie i opinii biegłego wynika, że w księdze wieczystej i ewidencji gruntów nieruchomość oznaczona jest jako grunt orny. Dla tego terenu brak planu zagospodarowania przestrzennego, a studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania zawiera zapis „tereny aktywne przyrodniczo, w tym użytkowane rolniczo”. Stan faktyczny tej i sąsiednich nieruchomości odpowiada tym zapisom. Zabudowa znajduje się w pewnej odległości. Biegły wyceniający wynagrodzenie kierując się teoretycznym „potencjałem” gruntu dokonał jedynie jego strefowania wyróżniając 50 m od drogi jako „budowlany” a w dalszej odległości jako „możliwy do zagospodarowania jako i wydzielenia dla budownictwa jednorodzinnego”, zaznaczając że tempo zabudowy na tym terenie nie jest znaczne. Ustalenie Sądu było zatem prawidłowe. Zauważyć ponadto należy, że nieruchomość ma łącznie 1.3510 ha, a część zajęta przez podziemny rurociąg, łącznie z pasami 6 m z każdej strony, ma tylko 0,0634 ha i cały czas jest wykorzystywana pod uprawy rolne. Co do przyjęcia szerokości tego pasa w orzecznictwie wielokrotnie wskazywano, że służebność powinna obejmować jedynie pas eksploatacyjny, niezbędny dla służb operatora w celu wykonywania czynności kontrolnych i obsługi technicznej i nie powinna być oceniana na podstawie przepisów dotyczących warunków technicznych w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać sieci gazowe i ich usytuowanie w związku z budową, modernizacją lub przebudową. Do tych dwóch ostatnich zdarzeń zresztą w ogóle może nie dojść. Przyjęto jedynie w drodze wyjątku, że w wypadku wykazania szczególnych okoliczności i oddziaływania linii przesyłowej (tu: gazociągu) na większą powierzchnię przy ustalaniu wynagrodzenia możliwe jest ich uwzględnienie z zastrzeżeniem, że nie może jednak obejmować takiego uszczerbku, który w związku z ustanowieniem strefy kontrolowanej podlega wyrównaniu na podstawie przepisów art. 58 ust. 2 lub art. 63 ust. 3 w związku z art. 36 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (por. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 11 grudnia 2015 r., III CZP

88/15, OSNC 2016, Nr 12, poz. 144, postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 9 sierpnia 2016 r., II CSK 770/15, nie publ., z dnia 9 sierpnia 2016 r., II CSK 770/15, nie publ., z dnia 10 listopada 2017 r., V CSK 33/17, nie publ., z dnia 10 kwietnia 2019 r., IV CSK 42/18, nie publ.). Wynagrodzenie za ustanowienie służebności przesyłu ma rekompensować uszczerbek polegający na pozbawieniu możliwości pełnego wykonywania prawa własności gruntu, stąd jego wysokość zawsze ustalana jest *ad casum* i nie może być przekładana na powierzchnie stref służącym różnym celom w prawie administracyjnym, ani odnosić się wyłącznie do przeznaczenia gruntów. Przeznaczenie gruntu jest jednym z czynników wpływających łącznie na wysokość zasądzzonego wynagrodzenia. W sprawie nie doszło ani do błędu rachunkowego, ani do nieprawidłowego ustalenia okoliczności dotyczących danej nieruchomości. Przeciwnie, Sąd określił wyraźnie przesłanki, jakimi kierował się dokonując szacowania wynagrodzenia i w jaki sposób powiązał je z przeznaczeniem gruntu, jego rzeczywistym wykorzystywaniem oraz z powierzchnią faktycznego ograniczenia wykonywania uprawnień właścicielskich. Odnośnie do zarzutów dotyczących osoby biegłego Sąd zajął wyraźne stanowisko. Wskazał, że brak podstawy do jego wyłączenia ani przyjęcia stronniczości tylko z tego powodu, że siedem lat przed wydaniem opinii odszedł na emeryturę z jednej z powiązanych z obecnym uczestnikiem jednostek organizacyjnych. Nie zostały wykazane okoliczności obecnych powiązań ani braku obiektywizmu. Zarzuty apelacyjne w tej części zostały rozpatrzone, a wnioski uzasadnione w sposób spójny i logiczny. Subiektywne przekonanie strony nie jest wystarczające. Co do ostatniego argumentu, świadczącego - zdaniem skarżącej - o oczywistej zasadności skargi, należy wskazać, że zgodnie z art. 520 k.p.c. uczestnicy postępowania nieprocesowego co do zasady samodzielnie ponoszą koszty związane z ich udziałem w sprawie. Nie doszło zatem w tym zakresie do naruszenia prawa, tym bardziej o kwalifikowanym charakterze.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398<sup>9</sup> § 1 i 2 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi do rozpoznania.

as]

jw

